

Ladislav Babić

Ameriku je zadesio katastrofalni potres kakav se očekivao već dugo vremena, ali praktički ništa nije poduzimano sem praćenja podrhtavanja područja duž rasjeda *San Andreas*. Ipak, iznenadio je cijeli svijet svojom nenadanošću i žestinom, sa sekundarnim pojavama pojačavajući katastrofu. *Kalifornija* je nestala u dubinama *Pacifika*, plimni val prelio je veliki dio zapadne obale i obišavši svijet preplavio velike gradove na istoku duž cijele atlantske obale, do duboko u unutrašnjost, a *Floridu* ste mogli pronaći još samo na geografskim kartama koje će se trebati iznova raditi. Nije to bilo dovoljno, nego su podrhtavanja izazvana potresom probudila tisućljećima drijemajući supervulkan ispod *Yellowstonske kaldere*, čija grozomorna erupcija je opustušila najveći dio centralnog područja *Sjedinjenih Država*, izbacivši u atmosferu ogromne količine lave, stijena i vulkanskog pepala koji je padajući na tlo gušio život, a širom svijeta uzrokovao dugogodišnji sumrak s posljedicama po biljke, životinje a potom i čovjeka, prinuđenog u svoj punoći prisjetiti se vlastite duboke povezanost s prirodom. Najveća svjetska sila svih vremena bila je na koljenima, a propast i rasulo koje je nastalo samo se blijedo mogu usporediti s davnašnjim padom *Rimskog carstva*. Amerika i svijet više nisu bili isti. Potonji je imao svojih briga zarad posljedica potresa i erupcije supervulkana (primjerice veliki dio *Meksika* i još južnijih dijelova *Latinske Amerike* bijaše urušen, zapad *Kanade* našao se pod morem, a kanadskog *Labradora* bilo je još samo u sjećanjima preživjelih katastrofu; da se ograničim tek

na centru zbivanja najbliža područja svijeta koji je, kao što rekoh, u cjelini trpio posljedice), te je – konstatiravši da *Amerika* više ne postoji, barem kao iole značajna svjetska sila – obraćao pažnju na vlastite probleme, prepustivši zbivanja u njoj vlastitom tijeku. Barem dok sami ne srede svoje prilike, a onda će već vidjeti što će s *reliquiae reliquiarum* nekoć najmoćnije zemlje svijeta (raketni silosi bijahu uglavnom urušeni ili poplavljeni, aerodromske piste neupotrebljive, a luke neprikladne za pristanak brodova i nuklearnih podmornica od kojih su mnoge, upravo kao i nosači aviona, potopljene ili teško oštećene, pometene neviđenim plimskim valom). Stariji među preživjelima još su pamtili ponašanja vlasnika jednog postotka svjetskog bogatstva pred nekoliko desetljeća harajuće koronavirusne pandemije, kad su građani masovno umirali a nezaposlenost zahvatila više od četvrtine američke radne snage, dok su kapitalistički bogatuni iskoristili patnju naroda da bi bogatstva uvećali za stotine milijardi dolara. Dvadeset pet najbogatijih američkih milijardera je u to doba, još živo u pamćenjima staraca, enormno povećavalo svoja blaga koristeći situaciju za bogaćenje namjesto pomoći oboljelim. I sad, kad se ponovila ista priča u još katastrofičnijim uvjetima za cjelinu naroda, njemu je prekipjelo. Revolucije dugo tinjajuju ispod površine, čekajući samo iskru da zapali opći bunt, a potom je nasilje neizbjegljivo. Uostalom, ako vas netko godinama i godinama – a u povijesnom pamćenju naroda to se mjeri mnogo dužim periodom – siluje, dovoljan je jedan jedini trenutak da presudite silovatelju. Ne postavlja se tu pitanje suđenja, zakonitosti i sličnih čovjekom uvedenih termina i institucija, tu je pravda na neposrednom, elementarnom djelu. Način njezina izvršenja boginju ne zanima. Kao što suđenja mogu biti pravedna i nepravedna, tako i elementarna pravda presuđuje kako zahvati – mnogo krivih, ali i nemalo pravih. Ljudska narav dovedena do vrenja, u svom animalnom djelovanju brine koliko o kazni toliko i o vlastitoj koristi, a to ne može shvatiti idealista koji nije doživio sličan kontekst zbivanja, poput poslijeratne osvete ratnim zločincima, ili revolucionarni linč obespravljenih masa nad eksplotatorima. „*Oko za oko, zub za zub*“ vodilje su gomile u tim trenucima, i tu ništa ne pomaže novi dogovor između njih i *Svevišnjega*, jer – primjerice – nisu li i vlasti bezbroj puta samovoljno kršile sporazume potpisane sa sindikatima? Čak su i kompjuterske implementacije teorije igara potvrdile da je najlakše postići društvenu stabilnost ukoliko „*igraci*“ (sukobljene klase, primjerice) vraćaju istom mjerom, što potom oba igrača navodi na obazrivije ponašanje prema protivniku. Drugim riječima, moraš nekome izbiti zub, ako ti ga je on izbio. Upravo to se dešavalо u vremenu o kojem pišem. Podređene klase izbijale su zube svojim stoljetnim eksplotatorima. Naprosto, promijenila su se „*pravila igre*“ po kojima se igralo vjekovima, a svaku primjedbu uhapšenih na suđenja – vršena u fazi kad su se strasti smirile, revolucionarna vlast

donekle konsolidirala, te se uspjela uspostaviti kakva-takva kontrola nad gomilom koja je vraćala dug, u krvi duduše - odbacivalo se, jer nije to više ista igra, pa ni stari kodeksi ne važe. Revolucionarna pravda ima svoja pravila, to su pravila većine, neobrazovane i prilično nekulturne duduše, ali upravo one koja je na svojim leđima, vlastitim životima osjećala povjesne nepravde nanesene od onih kojima je sada uzvraćala istom mjerom. Procesi koji su održani istaknutim zločincima uspjelima izbjegći linč gomile, političarima i milijarderima stasalima na prijevarama, ekspoatacijama i objahivanjima narodnih pleća, poznati su kao *Nürnbergška suđenja*, prema rijetko kome znanom američkom gradiću od par stotina žitelja, *Nurembergu* iz *Pennsylvanije*, nekim čudom sačuvanom od destrukcije nakon kalifornijskog potresa. Jedno od njih održano je *Marku Sugarsmuggleru*, javnosti poznatijem po nadimku *Zucky*, vlasniku najpoznatije digitalne društvene mreže *Farcebook*, jednom od najvećih bogatuna svijeta, pod predsjedanjem *Noah-a Homsky-ja*, uglednog eruditu na skoro svim poljima (od lingvistike, preko filozofije i povijesti do politike) kojima se bavio tijekom svog dugovječnog, još uvijek trajućeg života. Optužnica kontra *Zuckyja* bila je kratka, jezgrovita, a sadržavala je inkriminacije u rasponu od neosjetljivosti na patnje naroda tijekom tragedije koja je zadesila *Free American States* (FAS; u prijevodu na naš jezik akronim je i nadalje ostao neokrnjen: *SAD - Slobodne Američke Države*, formirane od preostalih područja negdanje megadržave), što očito nije baš pravna kategorija, do izbjegavanja plaćanja poreza sklanjanjem novca u porezne oaze poput *Irske*, da ne spominjem niz rad slične namjene poznatih otočja, te krivotvorenjem financijskih izvještaja uslijed čega je, čitajući mu optužnicu, gospodin *Homsky* ironično napomenuo kako bi se njegova društvena mreža baš mogla nazivati i *Falsebook*. Sudilo se otprilike po principu „*zub za Zub, ...*“, puštajući umjetnoj inteligenciji presudu, kao što se to radilo na *Farcebooku* u slučajevima cenzuriranja svojih članova, ali prepustajući konačnu odluku čovjeku, glavnom i jedinom sucu u procesu - uvaženom *Noahu Homskom*. Na *Zuckyjevu* primjedbu o nepravednosti suđenja, da su mu povrijeđena građanska prava, kako nema slobodu iznijeti u svojoj obrani (advokat mu nije bio dopušten, sukladno pravilima njegove društvene mreže) vlastito viđenje stvari u pripadajućem kontekstu (baš kao i članovima *Farcebooka*!), sudac ga je uputio na stranice <https://www.facebook.com/communitystandards/>, da pročita „*Standarde Farcebook zajednice*“, u kojima je sadržano i pravo na neslaganje s prosudbom o inkriminiranim postovima pritiskom „*ne prihvaćam*“ tipke, nakon čega slijedi ponovna analiza objave, navodno od neke inteligencije upravo toliko glupe koliko i umjetne, te konačna odluka. Bez prava na žalbu, a naročito obrazlaganja inkriminiranog posta i njegova značenja u kontekstu upotrebljenih izraza, te relativno spram objava kojima je izazvan. „*Za razliku od vaše zajednice* koja je tek

dio šire zajednice – ljudskog roda, čiji je američki narod samo jedan segment, nepobitno bitniji i širi od vaše društvene mreže, konačnu odluku u njegovo ime obrazlažem ja“ - poučio je optuženika *Homsky* – „po pravilima uspostavljenima revolucioniranim društvom. U svemu ostalom, sudit će vam se formalno na isti način kao što ste i vi, odnosno vaši suradnici nad kojima ste imali kontrolu, u okvirima *Farcebooka* donosili odluke o neprimjerenosti objava njegovih članova i, sljedstveno tome propisivali kazne“. Prigovor - kako mu se ne može suditi za eksploraciju članova *Farcebooka*, s obzirom da nije naplaćivana njegova upotreba ili korišćenje drugih proizvoda i usluga obuhvaćenih uvjetima korištenja, umjesto čega su poduzeća i organizacije plaćali prikazivanje oglasa za svoje proizvode i usluge. Nisu prodavani osobni podaci članova oglašivačima, niti s njima dijeljeni podaci na temelju kojih bi se moglo identificirati... - sudija je prekinuo primjedbom da optuženi ima pravo, u skladu sa standardima od sebe osnovane zajednice koji se primjenjuju i na ovom suđenju, pritisnuti tipku slaže li se ili ne slaže s optužnicom, i to su mu jedina dodjeljena prava. „Ipak, s obzirom da sam ljudska a ne umjetna inteligencija, reći ću tek toliko da su uplate „*poduzeća i organizacija*“, ne samo u času kad su ljudi ostali bez posla“

(samo da podsjetim čitatelja kako je u samo dva mjeseca koronavirusne krize koja je pred desetljeća zahvatila tad još cijelovitu državu, *38.6 milijuna Amerikanaca* ostalo bez posla i sljedstveno tome bez ikakvih prihoda za preživljavanje, dok je *16 milijuna* njih izgubilo zdravstveno osiguranje, s čime su brojevi u času nesrazmjerno užasnije katastrofe potpuno neusporedivi),

„i prihoda za preživljavanje, već i bez najnužnije zdravstvene skrbi, uplate oglašavanja putem *Farcebooka* - namjesto za pomoć pogodenima katastrofom - najbezbožniji kriminal, ne samo nespojiv sa zakonima ove države, već i s najhumanijim etičkim standardima ljudskosti. Takvim poslovnim subjektima sudi se na izdvojenim procesima, a vi snosite odgovornost zarad sudjelovanja u tim aktivnostim. Izvolite sjesti“, poručio je sudac optuženom - što je on šutke i prepolagano učinio – „i na tastaturi izaberite svoju opciju“. *Zucky* je, naravno, izabrao neslaganje s optužnicom, na što mu je kompjuter – umjetna inteligencija kakva je vršila prosudbe i na njegovoj društvenoj mreži – javila kako će se njegovo neslaganje još jednom razmotriti, poslije čega će biti donešena konačna odluka bez prava žalbe. Nakon tjedan dana ponovnog razmatranja optužnice s nizom istaknutih humanista koji su mu se stavili na raspolaganje, sudija *Noam Homsky* je donio konačnu, pravomoćnu presudu, a prenosile su je sve još funkcionirajuće televizijske stanice, kao i podruštvljena digitalna mreža *Farcebook*, te je finale sudskog procesa mogao pratiti cijeli svijet. Ukoliko ne bješe zabavljen važnjim

stvarima, poput preživljavanja u postkatastrofičnim uslovima cijele planete, a napose *Slobodnih Američkih Država*. Presudu prenosim u cijelosti:

„U sudskom procesu „*narod FAS protiv Marka Sugarsmuggler - Zuckyja*“, razmotrili smo iznova optužnicu protiv spomenutoga, i donijeli slijedeći zaključak. Optuženi se smatra krivim po slijedećim točkama optužnice:

- 1) Nemoralno učešće u eksploraciji naroda SAD, ali i ostalih naroda stenjućih pod uslovima nezapamćene katastrofe koja je pogodila svijet, tijekom postojanja globalne privatne društvene mreže *Facebook* korištene u tu svrhu, uslijed čega je došlo do enormnog povećanja s etikom i humanizmom nespojivog bogatstva optuženog. Njegovo djelovanje, u smislu prihvatanja plaćenih reklama na svojoj društvenoj mreži, namjesto da se sredstva utroše za saniranje teških posljedica katastrofe, etički je posve neprihvatljivo, što – mada etika do sada nije smatrana pravnom kategorijom – dodatno pojačava težinu ove točke optužnice, neovisno od toga što je optuženi novac samo primao, bez usmjeravanja u humanitarne svrhe već isključivo na svoje zaštićene bankovne račune.
- 2) S tim povezano, zakonski kažnjivo, iako etički blaže od prije navedene točke optužnice, je neplaćanje poreza na dobit, upravo radi čega je optuženi prebacivao novac u takozvane „*porezne oaze*“, uskraćujući američkom narodu raspolažanje ogromnim količinama sredstava potrebnih za njegov razvoj, a što se upravo sada najteže manifestira u postojećim tragičnim okolnostima. Valja spomenuti da su u prošlosti bivale otkrivane slične nezakonite radnje optuženika, te bijaše kažnjavan od pravosuđa sistema koji je ovaj narod dokinuo, na način da su prividno visoke novčane (a ne zatvorske!) kazne bile tek kap u moru dobiti uslijed neplaćenog poreza.
- 3) Da bi optuženi pred zajednicom prikazao čist obraz, u smislu poslovice „*čist račun, duga ljubav*“, na njegovu zapovjed bivale su prepravljane i falsificirane poslovne knjige, kako bi se prikrile nezakonitosti poslovanja globalne društvene mreže *Facebook*, što je dokazano stručnim uvidom u iste.
- 4) Unatoč obećanjima sadržanima u „*Standardima zajednice*“ svoje društvene mreže, da se neće prodavati osobni podaci njenih članova zainteresiranim firmama, to je više puta kršeno, a posebno valja spomenuti da su oni – iako besplatno – nezakonito ustupani vlasti tadašnjih SAD, kad je ona to po potrebi zahtijevala.

Kriminalno i neetično ponašanje, čak i po zakonskim i moralnim standardima društva koje je zauvijek iza nas, tjera nas donijeti neopozivu odluku temeljem optužnice s kojom se optuženi nije složio, na suđenju koje se odvijalo formalno pod istim uslovima koje propisuju *Standardi* društvene mreže *Farcebook*. Optuženi je dobio optužnicu, i mogao se braniti kao i svaki član njegovog (sada već podruštvljenog) *Farcebooka*, izjavom osjeća li se ili se ne osjeća krivim, a slijedom potonjeg izjašnjavanja smo ponovno razmotrili optužnicu i donijeli odluku. Po sve četiri navedene točke optužnice, *Mark Sugarsmuggler - Zucky* proglašava se krivim. Kazna će biti određena i saopćena mu naknadno, poslije savjetovanja s inim neprisutnim i neimenovanim članovima časnog suda, baš kao što njegova društvena mreža nije dozvoljavala uvid u imena i stručnost osoba koje su provodile cenzuru – kaznu za svoje članove – na njoj. Proglašavam zasjedanje suda *Slobodnih Američkih Država* završenim“.

Poslije izricanja presude optuženik bijaše propraćen o zatvor, gdje je dva mjeseca čekao konačni pravorjek suda o svojoj kazni, sve dok se nisu završili procesi *Jaffa Becossu* - vlasniku izdavačke kuće *Ramason*, *Killianu Matesu* - bivšem vlasniku softverske firme *Mirkosoft*, *Delon Rasku* - vlasniku niza tehnoloških kompanija od koji je javnosti najpoznatija *HeavensX*, *Ronyju Soratu* - nekretninskom mogulu s golemlim prostorima u zauvijek potonuloj *Silicijskoj dolini* i još nekima iz prividno sekundarne, a u osnovi primarne branše ljudi koji su upravljali politikom - slijedom katastrofalnih zbivanja koja su konačno osvijestila narod - srušenog ekonomsko-političkog sistema. Osuđeni su na vječno orbitiranje oko planete u svemirskoj kapsuli firme *HeavensX*, dizajniranoj za dvadesetak osoba. Osjetljivim dušama na kojekakve floskule o političkoj, spolnoj, rodnoj, nacionalnoj i inoj korektnosti, ili na govor mržnje - čemu se i dandanas suprotstavlja svekolika stvarnost, upravo na način kako to oduvijek čini s utopističkim konцепcijama - tek podsjećanje da je unazad nekoliko desetaka godina, u tadašnjim *Sjedinjenim Državama Amerike* smrtna kazna bila propisana u čak 29 od 50 saveznih država. Usmrćeni mačem, giljotinom, metkom, na električnoj stolici, injekcijom ili zbog nedostatka vazduha, osuđenicima je u konačnici svejedno. Nihil novum sub sole! Neoštećeni kontrolni centri na *Zemlji* pratili su ponašanje ove male, kažnjeničke društvene zajednice i odnose među njenim članovima, koji su se u konačnici sveli na uzajamna ubijanja poradi smanjujućih se količina zraka. Konačno je sve utihnulo, kao siguran znak da su osuđenici doživjeli sudbinu jednog od prvih pionira svemirskih istraživanja. Psa *Lajke*. Prisjećanje na tog malog lutalicu pokupljenog s moskovskih ulica ubrzalo je tirtranje mog srca, jer ipak se radilo o nevinom psiću žrtvovanom (za razliku od zasluženih kažnjenika u orbiti) za ljudsku spoznaju, te sam sav oznojen posjedio

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0937
Publisher online and owner, Assoc. Prof. Dr & Dr. Honoris Causa Sabahudin Hadžialić and Peter Tase, MBA
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

koju minutu na rubu kreveta, a potom još mamuran oteturao u kuhinju skuhati uobičajenu jutarnju kavicu i uključiti kompjuter, da pregledam ima li što novoga na najglobalnijoj digitalnoj društvenoj mreži današnjice.

04.06.2020.g.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NEKOPIRATI